

Antibiooteille vastustuskykyisen bakteerin kantaja pitkäaikaishoidon ja tehostetun palveluasumisen yksiköissä

Tämä ohje koskee antibiooteille vastustuskykyisen bakteerin (esim. **ESBL-Klebsiella, MRSA, VRE, CPE, MDR-Pseudomonas, MDR-Akinetobakteeri**) kantajan hoitoa pitkäaikaishoidossa sekä tehostetussa palveluasumisessa. Ohje koskee myös ESBL-E.coli- kantajaa jos asukkaan ympäristö kontaminoituu eritteillä. Pitkäaikaishoidon yksiköillä tarkoitetaan vanhainkoteja, palvelutaloja, asumispalveluyksiköitä, muita pitkäaikaishoitoa tarjoavia yksiköitä sekä muita mahdollisia vuodeosastoja, joissa hoidetaan pääsääntöisesti pitkäaikaispotilaita.

Vastustuskykyisen bakteerin kantajuus ei saa olla esteenä tai hidastaa potilaan/ asukkaan hoidon edellyttämiä tutkimuksia, kuntoutusta, toimenpiteitä tai toiseen hoitolaitokseen siirtymistä.

Vastustuskykyisen bakteerin kantajan hoidossa tärkeää on katkaista tartuntatiet ja estää bakteerin leviämistä muihin asukkaisiin. Antibiooteille vastustuskykyiset bakteerit tarttuvat pääasiallisesti kosketustartuntana. Ne voivat levitä suoran kosketuksen kautta asukkaasta toiseen tai epäsuorasti kosketuspintojen ja WC- ja pesutilojen kautta.

On tärkeää, että asukkaalla on oma huone, jossa on oma WC ja pesutila.

Asukkaan tullessa yhteisiin tiloihin hoitohenkilökunta huolehtii, että asukkaalla on puhtaat vaatteet, haavat on peitetty sidoksilla eikä eritteitä ole havaittavissa. Lisäksi henkilökunta ohjaa käsien desinfiointissa ja mahdollisesti apuvälineiden kosketuskohtien desinfiointissa.

Ohjeen noudattamisessa otetaan huomioon asukkaan kokonaistilanne ja pitkäaikaisyksikön olosuhteet. Akuuttisairaanhoidossa noudatetaan sairaalahoitoon laadittua kosketusvarotoimiohjetta.

Asukashuone	<p>Antibiooteille vastustuskykyisen bakteerin kantajalle varataan oma huone, jossa on oltava oma WC ja pesutila. Jos pesutilaan ei ole mahdollisuutta, kantaja käyttää yhteiskäytössä olevaa suihku/-saunatilaa viimeisenä. Tila siivotaan käynnin jälkeen desinfektioaineella (esimerkiksi klooriliuksella 500 ppm, peroksygeeneillä).</p> <p>Samaa bakteeria kantavat voidaan harkinnanvaraisesti sijoittaa yhteiseen huoneeseen tai osaston kohorttiyksikköön, mutta tällöin on konsultoitava Varhan infektiontorjuntayksikköä.</p>
-------------	--

<p>Käsien pesu ja desinfektio</p>	<p>Asukkaiden käsien pesuun käytetään nestemäistä saippuavalmistetta, joka ei sisällä desinfiioivia ainesosia. Käsien desinfiointiin käytetään käsihuuhdetta.</p> <p>Henkilökunta: Käsien desinfektio käsihuhuhteella tehdään aina huoneeseen mentäessä ja sieltä poistuttaessa, ennen ja jälkeen asukkaan ja hänen hoitoympäristön kosketusta sekä ennen suojakäsineiden pukemista ja niiden riisumisen jälkeen.</p> <p>Kädet pestään saippualla vain niiden ollessa näkyvästi likaiset. Käsienpesun jälkeen huolellinen kuivaus on tärkeää.</p> <p>Asukkaat: Kaikille asukkaille opetetaan käsien desinfektio, tai hoitaja hieroo käsihuhuhteen asukkaan käsiin mm. huoneesta poistuttaessa, ennen ruokailua, sekä ennen ryhmätilanteita. Kädet pestään saippualla wc-käyntien yhteydessä sekä niiden ollessa näkyvästi likaiset.</p> <p>Vierailijat: Vierailijoita ohjataan käsihuhuhteen käytössä. Käsihuuhdetta käytetään yksikköön tultaessa ja sieltä poistuttaessa sekä huoneesta poistuttaessa.</p>
<p>Suojaimet</p>	<p>Kertakäyttöinen suojatakki/-esiliina: Käytetään hoitoon liittyvissä toimenpiteissä (mm. vaipan vaihto, peseytymisessä ja pukemisessa avustaminen, haavanhoito, avustaminen vuoteesta ylös, ruokailussa avustaminen asukkaan huoneessa).</p> <p>Kertakäyttöiset suojakäsineet: Käytetään koskettaessa kantajaa ja hänen hoitoympäristöään. Suojakäsineet ovat työvaihekohtaiset. Siirryttäessä työvaiheesta toiseen käytetyt suojakäsineet riisutaan roskapussiin, jonka jälkeen kädet desinfioidaan ja tarvittaessa puetaan uudet suojakäsineet.</p> <p>Suu-nenäsuojus: Käytetään tavanomaisten varotoimien mukaisesti, jos hoitotoimenpiteissä roiskevaara ja lisäksi hengitystieinfektio-oireisen kantajan hoitoon liittyvissä toimenpiteissä.</p> <p>Suojaimet puetaan kantajan huoneessa / asunnossa oven läheisyydessä.</p> <p>Suojainten pukemisjärjestys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. desinfioidaan kädet ja puetaan suojatakki 2. puetaan tarvittaessa suu-nenäsuojus

	<p>3. desinfioidaan kädet ja puetaan suojakäsineet asukashuoneessa juuri ennen kantajan tai hoitoympäristön koskettamista.</p> <p>Käytetyt suojaimet riisutaan asukkaan huoneistossa/ huoneessa, laitetaan suoraan roskapussiin ja desinfioidaan kädet.</p> <p>Suojainten riisumisjärjestys:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. riisutaan suojakäsineet ja desinfioidaan kädet 2. riisutaan suojatakki ja desinfioidaan kädet. 3. riisutaan suu-nenäsuojus ja desinfioidaan kädet <p>Hius- ja kenkäsuojia ei käytetä.</p>
Työnjako	Sijaiset ja opiskelijat voivat osallistua kantajan hoitoon riittävän perehdytyksen jälkeen.
Ruokailu ja -välineet	<p>Kantajan tullessa yhteisiin tiloihin ruokailemaan hoitohenkilökunta varmistaa, että hänen kätensä desinfioidaan. Henkilökunta myös huolehtii, että asukkaalla on puhtaat vaatteet, haavat on peitetty sidoksilla eikä eritteitä ole havaittavissa. Lisäksi henkilökunta ohjaa käsien desinfioinnissa ja mahdollisesti apuvälineiden kahvojen desinfioinnissa.</p> <p>Käytetään tavallisesti käytössä olevia ruokailuastioita ja -välineitä. Ruokailuastiat ja -välineet palautetaan tavanomaiseen tapaan ja pestään astianpesukoneessa yhdessä muiden astioiden kanssa. Ruokatarjottimet pestään astianpesukoneessa tai pyyhittää yleispesuaineella.</p>
Eritetahrat	Veri- ja eritetahrat poistetaan välittömästi tahrän ilmaantumisen jälkeen.
Tutkimus- ja hoitovälineet	<p>Kantajalle varataan henkilökohtaiset tutkimus- ja hoitovälineet (esim. verenpainemittari, stetoskooppi, kuumemittari, geriatrinen tuoli, rollaattori). Laboratorionäytteen ottovälineet on joko varattu kantajalle tai ovat kertakäyttöisiä (staasi, näytteenotto-ohjain/ holkki).</p> <p>Monikäyttöiset välineet puhdistetaan ja desinfioidaan käytön jälkeen. Lämpödesinfektion kestävät välineet desinfioidaan huuhtelu- ja desinfektiolaitteessa (esim. DEKO®). Mikäli lämpödesinfektio ei ole mahdollinen välineet desinfioidaan kemiallisesti joko upottamalla desinfektio-liotukseen (esimerkiksi klooriliuos 2000 ppm) tai pyyhkimällä</p>

	<p>upotukseen soveltumattomien välineiden pinnat huolellisesti (esimerkiksi vähintään 70 % alkoholilla).</p> <p>Kertakäyttöiset välineet laitetaan käytön jälkeen jätteisiin.</p>
Laboratorionäytteet	<p>Näytteenotossa kosketusvarotoimet. Näytteenottaja käyttää suojaimia (suojaesiliina/-takki ja suojakäsineitä). Laboratorion näytteenottopyyntöön eristysmerkintä, mutta näytteitä ei muilla tavoin merkitä. Näyteputket/-purkit pyyhitään alkoholilla (vähintään 70 %) näytteiden oton jälkeen. Nimitarrat kiinnitetään näyteputkiin/-purkkeihin.</p>
Pyykkihuolto	<p>Likapyykin käsittelyssä vältetään pölyttämistä. Likapyykkiä käsitellään suojakäsineet kädessä ja käytetään suojaesiliinaa. Likapyykkiä ei siirrellä tai yhdistellä pyykkisäkistä toiseen. Pyykkejä ei huuhdella tai lioteta hoitoympäristössä.</p> <p>Pesulaan menevä pyykki: Pyykit laitetaan pyykkisäkkiin tekstiilihuollon ohjeistuksen mukaan.</p> <p>Yksikössä pestävä pyykki: Pyykit kerätään huoneessa pyykkipussiin/-koriin. Laitetaan pyykkipussista/-korista suoraan pesukoneeseen. Pyykki pestään laitospyykille asetettujen vaatimusten mukaisessa lämpötilassa (70 °C, 10 min). Kokonaan saumasta liukenevaa muovipussia (infektiopyykkipussi) käytettäessä pesukone jätetään vakaaksi ja pestään yli 60 °C pesulämpötilassa.</p> <p>Jos materiaalit eivät kestä 70 °C pesulämpötilaa, pesussa voidaan käyttää kemiallista desinfektioainetta (esimerkiksi Erisan Oxy+® tai vastaava).</p> <p>Pesun jälkeen pyykit kuivataan kuivausrummussa.</p> <p>Huom! Asukkaiden <i>henkilökohtaiset vaatteet</i> eivät kuulu standardoitujen sairaalatekstiilien ryhmään, joten ne eivät vaadi desinfiointia. Ne voidaan pestä pesuohjeen mukaisessa suosituslämpötilassa. Kantajan likapyykki pestään erikseen omana koneellisena</p>
Jätteet	<p>Normaali yhdyskuntajätekäytäntö.</p>
Siivous	<p>Kantajan huone siivotaan 1 -2 kertaa viikossa. Kantajan huone siivotaan asukashuoneista viimeisenä yleispuhdistusaineella. Kosketuspinnat (mm. ovenkahva, valokatkaisija, kaukosäädin, apuvälineen kosketuskohdat) pyyhitään yleispesuaineella päivittäin.</p>

	<p>Lavuaarit, wc- ja saniteettitilat siivotaan desinfektioaineella (esimerkiksi klooriliuos 500 ppm, peretikkapohjaiset aineet).</p> <p>Varataan huonekohtaiset siivousvälineet ja -pyyhkeet. Monikäyttöisiä siivouspyyhkeitä käytettäessä tulee huomioida niiden asianmukainen huoltaminen (ks. pyykkihuolto). Siivousvälineet (ämpärit, harjat, lastat) pestään desinfiiovassa huuhtelu- ja desinfektio-laitteessa (esim. Deko®). Jos tämä ei ole mahdollista, välineet pestään siivouksessa käytettävällä aineella.</p> <p>Päivittäisen siivouksen tekijälle on tiedotettava suojainten käytön tarpeellisuudesta (huonekohtaisesti suojatakki- tai suojaesiliina ja suojakäsineet). Suojakäsineet ovat työvaihekohtaiset. Siirryttäessä työvaiheesta toiseen riisutaan suojakäsineet, desinfioidaan kädet ja tarvittaessa puetaan uudet suojakäsineet (ks. suojaimet).</p> <p>Yksikön yleisten tilojen huolellinen puhdistus tapahtuu kerran päivässä, myös viikonloppuna, yleispuhdistusaineella tai esim. puhdistusliinoilla. Erityistä huomiota kiinnitetään kosketuskohtiin kuten ovenkahvat, pöydät, tukikaiteet, tuolien käsinojat, pyörätuolin kahvat, kaukosäädin. Viikonloppuna riittää em. yleisten tilojen kosketuskohtien läpikäynti käyttäen puhdistusliinoja.</p> <p>Eritteet desinfioidaan desinfiointiaineella. Ks hoito-ohjeet: eritetahradesinfektio-ohje.</p> <p>Jos yksikössä on epidemia, yleiset tilat puhdistetaan päivittäin desinfiointiaineella tai desinfiointipyyhkeillä Varhan sairaalahygieniayksikön ohjeistamana.</p>
Vierailijat/ omaiset	<p>Vierailuissa ei ole rajoituksia. Kaikkia yksikköön tulevia ohjataan desinfiomaan kädet yksikköön tultaessa ja sieltä poistuttaessa sekä tarvittaessa vierailun aikana. (ks. käsihygienia). Vierailijan/omaisen osallistuessa kantajan lähihoitoon (esim. haavanhoito, vaipan vaihto) hänen suositellaan suojautuvan kuten hoitohenkilökunnan. Henkilökunta opastaa suojainten oikeanlaisen pukemisen ja riisumisen.</p>
Kuntoutus, viriketoiminta ja harrastukset	<p>Asukkaan osallistuessa kuntoutukseen tai muuhun viriketoimintaan, hoitohenkilökunta huolehtii, että haavat ovat peitetty ja asukkaalla on päällään puhtaat vaatteet. Lisäksi henkilökunta huolehtii, että kädet desinfioidaan toiminnan alkaessa.</p>

	<p>Uima-allaskuntoutusta voidaan yleensä antaa, ellei kuntoutettavalla ole ihorikkoja tai ihon läpäiseviä vierasesineitä (katetrit, verisuonikanyylit ym.) eikä ole inkontinentti.</p> <p>Kuntoutettava ja henkilökunta desinfiioivat kädet ennen kuntoutusta ja yhteisiä tilaisuuksia. Kuntoutus- ja viriketoiminnassa käytetyt yhteiset välineet pitää puhdistaa käytön jälkeen desinfektioaineella (kts. tutkimus- ja hoitovälineet). Uima-allaskuntoutuksessa kosteiden tilojen siivouksen ja veden laadun seurannan pitää olla kunnossa.</p>
Kuljettaminen muuhun hoitolaitokseen/ tutkimukseen	<p>Vastaanottavalle yksikölle tiedotetaan kosketusvarotoimista. Erittävät haavat ja ihoalueet peitetään huolellisesti puhtaalla siteellä ennen kuljetusta.</p> <p>Sairaankuljetukselle ilmoitetaan tieto kosketusvarotoimista, mutta ei esim. taksin kuljettajille. Sairaankuljetuksen henkilökunta desinfiioi kädet. Suojakäsineitä käytetään vain koskettaessa potilasta. Suojakäsineet riisutaan potilaan koskettamisen jälkeen suoraan roskapussiin ja kädet desinfioidaan.</p>
Asukkaan poistuminen laitoksesta	<p>Huolellinen loppusiivous tehdään, kun kantaja vaihtaa huonetta tai poistuu laitoksesta. Kertakäyttövälineet laitetaan jätteisiin ja muut tutkimus- ja hoitovälineet desinfioidaan (kts tutkimus- ja hoitovälineet).</p> <p>Siivouksessa huoneen tasopinnat (pöydät, kaappien päälliset), kosketuskohdat, wc- ja saniteettitilat ja mahdolliset roiskeet seinistä ja lattioista pyyhitään desinfektioaineella (esimerkiksi klooriliuos 500 ppm).</p> <p>Siivouksen jälkeen huoneen voi ottaa heti käyttöön. Resistentin bakteerin kantajan WC- ja pesutilojen loppusiivouksessa on käytettävä klooria, jota lisäksi kaadetaan WC-pytyyn, katso hoito-ohjeet.fi-sivustolta ohje: Eristyshuoneen siivous kosketusvarotoimin.</p>